

Антропософски вести

Брой 22
март 2008
Цена: по желание

ИЗДАВА СЕ ОТ АНТРОПОСОФСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на Реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят д-р Рудолф Щайнер (1861 - 1925) предоставя на всяка индивидуалност пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

Съдържание:

1. Тема на годината 2008/2009
2. 7 години АОБ - равностетка и поглед към бъдещето
5. Анкета
6. Решенията за новогодишни пожелания и силата на инвокацията
6. Номинации за Изпълнителния съвет
7. Информация от Управителния Съвет
7. Впечатления от Гьотеанума
9. За благоговението в антропософското познание
10. Моята среща със социалната терапия
11. Посланието на тамплиерите
14. Читателски мнения
15. Да поспрем за момент
16. Антропософски групи

Тема на годината 2008/2009

Упражнения водещи към култура на сърцето

[Връзка дори отвъд прага: жив поток от светлина, която се съединява с топлина в областта на сърцето.]

Въз основа на есето от Рудолф Щайнер "В зората на Михаилевата епоха", публикувано в Антропософски ръководни принципи (СС-26), темите от предишните години насочваха по различен начин към мотива на сърдечното мислене. Миналата година в центъра на вниманието ни бяха две медитации от първата Мистерийна драма на Рудолф Щайнер. Тази година ще продължим основната тема за единението на светлината и топлината, този път в контекста на човека, който чрез упражнения върви по антропософския път на познание.

Съветите на Рудолф Щайнер за практически упражнения започват често със сетивно наблюдение или мисловно съдържание; упражняващият се трябва да им се отдаде с най-голямо внимание и концентрация. Следващата

задача е да се придружи случващото се в този контекст със съответното чувство, за да може познанието да прерасне в изживяване – и това да се прави с ежедневен ритъм.

Очи в очи

Как можем да постигнем това? Как да създадем ситуация, в която да възникне съответното чувство? Всеки, който опита скоро ще забележи, че чувствата, към които се стремим не са толкова лесно достъпни и че е още по-трудно да бъдат повторно възпроизведени. Необходимо е огромно усилие (заедно с имагинация), за да открием нещо ново в познатото, нещо, което да отекне в живота на нашите чувства. Ние осъзнаваме, че не знаем как да се справим с бо-

гато нюансирания свят на чувствата; че е много по-трудно да се намери онова чувство, което се предизвиква целенасочено отколкото спонтанно възникващото чувство – особено силната антипатия; и че не е лесно да се намери пътя от главата към сърцето.

Това можем да открием когато сме заедно. Казваме "очи в очи", но ние не се прегръщаме с главите, а с ръцете си и то със сърдечна топлина. Именно сърцата ни трябва да се намерят за да можем да имаме идейни различия без лична антипатия.

Когато преместя центъра си (разположен първо в главата) в областта на сърцето, възниква социално разбирателство и аз се научавам как да разбирам чрез сърцето; когато със съпричастност отдавам вниманието и способността си да възприемам нещата в света около мен. У езотерика това води до формирането на нов център, който започва от главата, минава през ларинкса и се локализира в сърцето (според описанието на Рудолф Щайнер в "Как се постигат познания за висшите светове", СС-10).

Превръщане на идеите в идеали

В девета лекция от цикъла "Макрокосмос и микрокосмос" (СС-119), Рудолф Щайнер описва сърдечното мислене така: "Ние чувстваме по съвсем различен начин мисленето, което придобиваме, ако сме постигнали известен напредък по този път. Сега чувстваме, че това, което е било локализирано в главата, вече е локализирано в сърцето. Тук не става въпрос за физическото сърце, а за духовния орган, който се развива в областта на сърцето и който наричаме дванайсет-листния лотосов цвят."

Тази цел обаче има доста практически и конкретни предварителни етапи. Например сентенцията: "Всяка идея, която не превръщаш в твой идеал убива в душата ти една сила; но всяка идея, която превръщаш в идеал пробужда в теб нови жизнени сили." (СС-10) Колко идеи можем да приемем така, че да ги превърнем в наши идеали? Този въпрос трябва да си задаваме отново и отново, и в повечето случаи ще открием, че поемаме повече идеи, отколкото можем да превърнем в идеали.

В елементарна форма можем да упражняваме всичко, описано тук като практикуваме шестте придружаващи упражнения в тяхната цялост. Заслужава да се отбележи това, което Рудолф Щайнер посочва в своето забележително изследване на общността през 1923 г.: "Антропософското общество има нужда от всичките шест добродетели и ние трябва да работим за такова Антропософско общество, което ги притежава". (Лекция от 23 януари 1923 г., "Изграждане на Антропософска общност", СС-257)

Чувствата стават органи

За щастие, през последните няколко години бяха публикувани няколко полезни книги на тази тема; миналата година излезе сборник с цитати от Рудолф Щайнер за шестте придружаващи упражнения, под редакцията на Атес Байдур (виж "Препоръчителна литература"). Те илюстрират основното качество и огромното значение на упражненията за духовния ученик и за практическия живот.

Описанията на Рудолф Щайнер в Уроците от Езотеричната школа (СС-266) са златна мина за тази работа; например "Връзката с членовете на нашето същество" (СС-266/3, 2 януари и 7 февруари 1914 г.). В центъра стои "наблюдението на чувствата", а прекрасната книга "Пътища на сърцето" от Руди Вандеркруйзе показва отражението на това упражнение във всички останали упражнения.

Това трето придружаващо упражнение започва с внимание към пейзажа на нашите чувства с неговите характерни прииждащи вълни и стереотипни душевни навици; ние ги опознаваме и след това преминаваме към контрол върху тяхното външно проявление. Тук предварителните условия са първите придружаващи упражнения: концентрация и решимост.

Следващите стъпки са придобиване на вътрешно спокойствие, присъствие на духа и душевно равновесие. Те могат да станат източник за трансформация на собствените ни чувства и емоции, за да ги превърнем в органи за възприемане на всичко, което идва към нас от света. Единствено придобитите по такъв начин чувства могат да бъдат проникнати от аза.

На практика, тези чувства играят решаваща роля както в изкуството, така и в социалния живот. Всяка обективна естетическа преценка зависи от силата, до която сме развили сетивата си по отношение на конкретно изразяваните ценности и от степента, до която чувството ни се е превърнало в орган на познанието. Съвременните естетически преценки се опират най-често на егоистичното или груповото чувство. Способността на човека да контролира собствените си чувства, да действа подобаващо и дори да разбира чувствата на другите – ето кое определя социалната му способност.

Споделяне на опит

Някои клонове включват придружаващите упражнения като неразделна част от работата си; в други клонове от време навреме се обсъжда личния опит. Специални работни групи на тази тема провеждат срещи, за да обменят опита си. В този смисъл бихме искали да насърчим членовете да разгледат през настоящата

година темата за културата на чувствата в контекста на придружаващите упражнения по начини възможно най-близки до практиката. Връзката на тези упражнения с цялостния антропософски път е посочена в осма и девета лекция от цикъла "Макрокосмос и микрокосмос" (СС-119), върху който бихме посъветвали да се работи.

*За колегиума на Школата за духовна наука:
Хайнц Цимерман*

Препоръчителна литература:

- Рудолф Щайнер: "Макрокосмос и микрокосмос" (СС-119), особено лекциите от 28 и 29 март 1910 г.
- Майкъл Липсън: "Стълба от изненади", Антропософски прес, 2002 г.
- "Придружаващите упражнения на Рудолф Щайнер", под редакцията на Атес Байдур, Дорнах, 2007 г.
- Руди Вандеркруйзе: "Пътища на сърцето", Щутгарт, 2006 г.
- Ханс Юрген Пиндел: "Указания за 6-те придружаващи упражнения в антропософския път на обучение", Хамбург, 2004 г.
- Рудолф Щайнер: "Етерното сърце и 6-те придружаващи упражнения", Базел, 2005 г.

Превод от английски – Диана Ботушарова

7 години АОБ

равносметка и поглед към бъдещето

На последното общо събрание на Антропософското Общество в България бе повдигнат въпросът за ролята и функциите на неговия управителен съвет, както и въпросът за неговата активност в инициативите, свързани с Антропософията в България. Като цяло бяха изказани две противоположни становища:

1. Управителният съвет не може и не трябва да бъде основният източник на инициативи, а те трябва да дойдат "отдолу", от членовете.

2. Напротив, управителният съвет трябва да бъде основният източник на инициативи.

Вече години наред управителният съвет на Антропософското Общество в България поддържа първото становище, което според някои членове на Обществото води до стагнация, апатия и силно изразена пасивност както в езотеричния, така и във външния живот на Обществото, свеждайки свършената работа главно до личната ангажираност на отделни членове (т.нар. "лични инициативи"). По този начин и без това

малкото антропософски инициативи остават разпилени и почти без координация от страна на Обществото. Като пример могат да бъдат дадени сайтът на Обществото, Валдорфската педагогика, лечебната педагогика и социалната терапия. Защото тези инициативи наистина се развиват, но това развитие протича до голяма степен независимо - и което е още по-трагично – като че ли без особен интерес – от страна на ръководството на Обществото. Още по-тревожна е изолираността на отделните антропософски групи, всяка от които работи доста затворено спрямо останалите, и малкото време в годината, в което се опитваме да бъдем заедно – например на годишните празници – се оказва недостатъчно за един пълноценен социален живот. А липсва ли интересът към работата и усилията на другите, едва ли изобщо може да се говори за какъвто и да е социален живот...

На своята лекция от 25.06.2007 год. в София Сергей Прокофиев разкри езотеричното значение на антропософските групи (съвместна работа с Ангелите), на националните антропософски общества (работа с Архангелите) и на Единното Антропософско Общество (работа с Архаите и с Духа на Времето – Михаил). Така всяка антропософска общност е част от едно по-голямо общество, чиито основни импулси бяха дадени от Рудолф Щайнер на Коледното Събрание 1923/4 год., и на което на управителния съвет на Единното Антропософско Общество е поставена задачата да организира и координира антропософския живот по света. На една степен по-надолу, пред управителния съвет на едно национално общество стои задачата да координира антропософския живот в съответната държава.

В България обаче това не се случва, и проблемът е не толкова в това, че то не се случва, а че управителният съвет съзнателно не желае това да се случва поради становището, изразено по-горе. Тук става въпрос не за неспособност или невъзможност, а за нежеланието на ръководството да прояви повече активност в антропософските инициативи с оправданието, че те трябва да дойдат от членовете.

Но през 1923 год. Рудолф Щайнер не постъпи така. Той не остави тогавашното Антропософско Общество на неговия упадък ("Руините на Гьотеанума са руините на самото Антропософско Общество"), а пое инициативата да застане на пътя на разрушителните и сковаващи ариманически сили и да оглави "инициативно-ориентирания управителен съвет", без да чака никакви "инициативи отдолу".

Днес, 7 години след основаването на Антропософското Общество в България, е

време да застане с пълна тежест въпросът за ръководството на неговия езотеричен и социален живот. Защото Азовостта винаги изисква обединителен център, чийто пламък да се поеме от периферията. Исква ли сегашният управителен съвет да бъде този център? И може ли той да носи този пламък?

И тъй като на всяко следващо общо събрание идват все по-малко хора (често с донякъде разумното оправдание, че на тези общи събрания само се приказва и няма голяма полза), то нека на следващото общо събрание да дойдат всички членове на Обществото, наистина загрижени за съдбата му, за да вземем заедно – като едно земно и преди всичко духовно общество в епохата на Михаил – съзнателно решение за своето бъдеще. И на пасивното носене по инерцията да противопоставим "плода на себесъзнателната воля", а също така и един ясен, изпълнен с разбиране поглед към настоящето, а също и към бъдещето, с техните конкретни изисквания и отговорности.

Радослав Радев

Има ли нужда от съзнателна промяна в антропософския ни живот?

Дори и неантропософите знаят, че животът ни е подвластен на промени. Искаме или не, в нас работят ритмите на малкия и големите светове. Преминаваме различни състояния и етапи в развитието си като индивидуалности и социални същества и всяко по-ново време ни налага нови форми на работа и живот.

Отнася ли се това и за антропософския живот? Може и трябва ли да бъде той като преди 7 или 70 години?

Промени безспорно има, независимо от това, дали ги искаме и дали ни харесват.

Въпросът е по-скоро: Какво е нашето отношение към тях и какъв тип поведение развиваме:

- Не ги забелязваме, не ги съзнаваме или пък ги игнорираме
- Забелязваме ги, но се оставяме „да ни носят“
- Опитваме се да им противодействаме
- Опитваме се да живеем в тях и с тях, след като вече са факт, но самите ние не ги желаем и предизвикваме
- Опитваме се да ги предвиждаме и да „ги творим“ съзнателно и отговорно

При малко по-внимателно вглеждане в живота на АОб през първите седем години от съществуването му сигурно всеки би открил някакви промени, макар и не толкова ясни и категорични. Но би констатирал също така и с каква „твърда последователност“ се повтарят

някои сценарии, напр. при провеждането на общите годишни събрания или на импровизирани разговори в кръг. Тази повторемост за съжаление не създава чувство за уют и сигурност, а буди – поне в мен – голяма тревога.

Гьотеанистичният подход би трябвало да държи будни в съзнанието ни три основни въпроса:

- Какво се е случило (или се случва)?
- Какво се е променило (или се променя) и какво остава същото?
- Какво ни се казва с това?

Не знам дали настоящият УС си е задавал и е обсъждал тези или подобни въпроси, свързани със състоянието и живота на антропософското ни общество и със собствените си задължения и отговорности като „управител“ на тази доста особена общност, или пак чака „инициативи отдолу“, но се надявам, че той, както и всички членове на Общество ще се отзоват на предложението, честно и открито да се опитаме да си отговорим на многото наболели въпроси и да потърсим заедно решения, адекватни както на съвременното развитие на човечеството в глобален план, така и на конкретната специфика на условията у нас.

Става въпрос все пак за НАШЕТО АО!

Величка Йорданова

Когато се срещне с Антропософията, човек тръгва по свой път, но когато реши да влезе в Антропософското общество, той трябва да извърши скок от индивидуалния път към общата работа с другите. За това са необходими умения за общуване и те трябва да се изработват. Ние знаем че всяко живо нещо се развива. И това развитие протича в процеси. Желаяем също нашето антропософско общество да бъде живо. Но за да проследим и осъзнаем процесите в него, трябва да започнем с точно наблюдение и да си съставим жива картина за неговото настоящо състояние. Към това ни тласка фактът, че все повече членове започват да си задават въпроси.

Като например: Какво прави Антропософското общество по-различно от всички останали общности? Като формация с идеална цел ние сме част от гражданското общество. Защо не успяваме да се влеем в социума с нашия принос? Имаме ли потенциал за това? Какви промени трябва да настъпят в Антропософското общество, за да се развива то? Защо дори аз, като член на това общество, не усещам присъствието му? и т.н. и т.н.

Тъй като знаем, че "езотеричният поток" трябва да пронизва всеки елемент и всеки

детайл от работата ни, безспорно е, че всеки от нас, който работи с Антропософията, трябва най-напред да развива този елемент в себе си и в ежедневието си живот. Но за да бъде Антропософското общество работещо (защото е формация съществуваща в света) и Антропософията да присъства в живота на хората, както искаше това Рудолф Щайнер, е необходимо тя да внася нещо в културата и в живота, да засяга изгарящите въпроси на съществуването. Следователно, в обществото ние трябва да извършваме жизнено важни за хората дейности.

Нека се опитаме да видим нашето Антропософско общество с нов поглед. Какво е то всъщност? Съществува ли истинската антропософска общност, която ще постави основите на новите бъдещи социални отношения в света? Способни ли сме да вършим заедно нещо екзистенциално важно?

То е едно съвсем младо общество изникнало от лоното на осемдесетгодишното Единно антропософско общество. Ние сме взели някои от традициите, някои познания и указания и се мъчим да се оправим с тях. Как?

Ето какво виждам аз. Един неголям двор обграден от всички страни с различни по големина, сиви, скучни и некрасиви сгради. В двора на различни места са опънати няколко палатки и около тях отвреме-навреме се движат хора, дори понякога притичват и към другите палатки. Около едната палатка има миниатюрна цветна градинка, а в най-отдалечения ъгъл също така миниатюрна зеленчукова градинка с няколко стръка домати. В друг отдалечен ъгъл се виждат катерушка, пясъчник и самотно дърво с люлка. Тук понякога се мяркат няколко деца. Отвреме-навреме край някоя от палатките се събират повечко хора, гледат се, говорят си, разменят си книги и после се разотиват. По някое време през деня част от този двор бива огряван от Слънцето. В студ и пек, в дъжд и град и сняг палатките и хората са си все там.

Тази картина не е радостна. За да съществува живо, за да е силно, ние трябва да създадем Антропософското общество в етерния свят, а земните структури, формите ще се появят сами.

Какво точно означава това? За да намерим живата субстанция, която съществува във времето, ние трябва да създадем определено трайно настроение, за което е особено важно качеството "присъствие" и какво духовно същество ще се свърже с нас, докато изграждаме необходимата душевна субстанция. Най-напред е живата душевна субстанция, после в процеса се вливат жизнени сокове, ритми, дишане и движение, започва обмяна на веществата, появяват се цветове и нюанси и всичко

това се задвижва не от идеи, а от импулси.

Тъй като в етерния свят ние ще бъдем заедно, а не разделени, както тук във физическия, ще съумеем постепенно да изградим общността, която да работи истински от импулсите на Коледното събрание. За да създадем тази общност е необходимо с общи усилия най-напред да си отговорим на множество въпроси свързани с дейността и бездействието ни.

Какви енергии работят в АОб? Какви нови сили трябва да породим и да впрегнем в работата, ако искаме да внесем нещо ново в собствения си живот и в живота на другите? Какви нови стойности да изградим? Как да превърнем в практика обърнатия култ? Какво движение внася всеки от нас в пространството с говоренето и действията си? Какви същества? Уча ли се да приемам другия безусловно? Как се разпознаваме един друг на Прага, защото не да се съдим сме се събрали, а да се разпознаваме? Създаваме ли мостове? Как трябва да се срещаме в групата? Имаме ли действителен интерес един към друг? Практикуваме ли взаимопомощ на всички равнища? Как да развържем кармичните си връзки, без което не бихме могли да вземаме зрели решения? и т.н.

Без активна работа над всички тези въпроси и множество други, без самоотверженост и пълно включване, няма да има стойностна антропософска общност. Постигането на необходимата хармония, без която знаем, че плодотворна духовна работа не е възможна, изисква да обединим всички кармични течения и в обединяването да се срещнат различията, понеже такава е човешката реалност. И да си дадем сметка какво всеки от нас излъчва към света. И да се намерят хората, които са готови и способни да осъществят всичко това като инвестират себе си в този процес.

Светла Цонева-Бисерова

Всеки от нас има по едно зрънце на добра воля в себе си, но до момента тези зрънца остават предимно или в латентно състояние, или самотни и неорганизирани. Ако ние успеем да обединим всичките наши зрънца на добра воля и да ги синхронизираме в служба на една обща цел, водени от Христос в нас, бихме могли да постигнем чудеса – да претворим в реалност чудесата на Духа.

В своето индивидуално развитие ние човешките достигаем един момент, една граница, отвъд която духовният ученик не е в състояние да продължи самостоятелно своето развитие. Тази граница е любовта – азовата, Христовата любов. Любовта, бликаща в свобода от "аз" към

"аз". На тази любов човек не може да се научи в изолация и самота. Именно това обстоятелство е една от основните причини, довели до основаването на Единното антропософско общество на Коледното събрание през 1923/4 г. И организацията на груповия живот в работните антропософски групи е само една първата стъпка към постигането на тази любов. По-нататък отделните групи трябва да се научат да работят помежду си. Да се зароди един, така да се каже, междугрупов антропософски живот, който на четирите годишни празника и най-вече на общото годишно събрание да кулминира в общонационален антропософски живот. По-нататък този национален антропософски живот може да се приобщи към световния антропософски живот.

Но как можем ние да претворим чудесата на Духа в реалност? Колкото и да е силен всеки един от нас взет поотделно, изправени пред външния свят, нашата индивидуална сила е нищожна. Само обединявайки своите мисъл, чувства и воля в една обща посока, можем да се надяваме да постигнем нещо във външния свят. В този смисъл, продължава да звучи актуално и до днес заветът на хан Кубрат от миналото: "Единението прави силата". Не случайно този завет е изписан и върху сградата на нашето Българско народно събрание. Но защо въпреки това, днес ние българите трудно постигаме своето единение? Защото до скоро този завет черпеше своите сили от миналото на кръвните, националните и расовите връзки. Днес тези сили са вече безвъзвратно изчерпани. Днес този завет може да бъде изпълнен само с нови сили, струящи от нашето бъдеще – бъдещето на братството на шестия културен период, братството в Христа. Но както много добре знаем, за да БЪДЕ това бъдеще за България и Света, неговите основи трябва да изградим ние – тук и сега. И на нас като членове на Антропософското общество се пада да осмислим и осъзнаем тази отговорност повече от всеки друг. И това осъзнаване да проникне в дълбочина, да бъде стоплено от огъня на сърцето и да отнесе този огън и до нашата воля. И вече от тази позиция да работим в настоящето за изграждане основите на бъдещето.

Тук от нас се иска много малко. За всеки наш "камък" вложен в този градеж, Бог ще вложи по 99 "камъка" от Него. Но ако ние не вложим нищо в нашия градеж, дали Той ще вложи нещо?

Положителен пример в тази посока е закупуването на антропософския дом в Стара Загора, но тази инициатива, като че ли не успя да надхвърли градските мащаби и да фокусира в себе си съзнателната волева подкрепа и дейно-

то участие на цялото Общество. Не бих искал тук да се впускам в анализ на причините за това, но смятам, че следващата необходима стъпка е да издигнем този положителен опит на едно още по-високо ниво. Да определим общите цели и задачи, стоящи пред цялото Общество и то по такъв начин, че всеки член да бъде съпричастен, да вземе съзнателно волево участие в този общ процес на целеполагане. Така поставените цели и задачи, плод на обединените усилия на цялото Общество, биха могли по един естествен начин да консолидират всички наши зрънца на добра воля и да ги впрегнат за претворяването в реалност на чудесата на Духа. Това, което приятелите от Стара Загора дадоха като един пионерски за нас пример, да го приложим в национален мащаб, по антропософски, в живота на цялото Общество.

В тази връзка, с нашата инициатива да предизвикаме активно всеобщо обсъждане и размисли по поставените въпроси, се надяваме да активираме действието на обрнатия култ. За да могат имажинациите, които, надяваме се, ще изработим заедно тук на Земята в това обсъждане, да привлекат инспирациите на духовния свят. И ако успеем да постигнем всичко това, то би представлявало една по-висока степен на съзнание за нашето Антропософско общество в България, съответстваща на втория 7-годишен период от неговия живот.

Заради всичко това, скъпи приятели, надяваме се, че ще приемете присърце тази не толкова наша, но по-скоро на Духа на Антропософското общество в България инициатива!

Васил Назъров

Скъпи приятели!

Във връзка със споделените по-горе съображения, група членове на АОб решихме да инициираме широко обсъждане в Обществото. Целите на това обсъждане са следните:

- Да подтикнем членовете на АОб към размисъл по поставените въпроси.
- Да обединим на едно място плодовете на този размисъл и да ги предоставим на цялото общество на страниците на вестника.
- Да организираме на Йоановден обща среща-разговор в кръг по темата.
- В резултат на горния процес, да се стигне до внимателно обмислено и съгласувано съставяне на един или повече проекти за УС на АОб, които да бъдат предложени за гласуване

на следващото годишно събрание.

Чрез това се надяваме, този толкова важен процес по определянето на функциите, целите и задачите на Обществото, начините и средствата за тяхното постигане и накрая, изборът на най-подходящия екип, който да приеме и понесе тази възложена му отдолу отговорност от една страна и същевременно да бъде изявител на импулсите извиращи от Българския Дух от друга, да се издигне на едно по-високо ниво на осъзнатост и отговорност, съответстващо на започващия втори 7-годишен период в живота на АОб.

Като първа стъпка от набелязания план, обръщаме се с молба към всички членове, да отговорят писмено, на които желаят от въпросите в следната анкета и да ги изпратят по електронна или обикновена поща на адреса на редакцията, по възможност не по-късно от 15.IV.2008 г. Надяваме се също на съпричастността и молим за съдействие и настоящия Управителен съвет, относно организацията на предложената среща-разговор в кръг по темата. Като един пример за процедура за съставянето на УС, публикуваме също и превод на два материала от "Newsletter" - списанието на АОб във Великобритания.

АНКЕТА

Текущо състояние

1. Как бихте охарактеризирали накратко антропософския живот в България?
2. Кои фактори от външния социален живот въздействат върху антропософския живот?
3. Кои са най-наболелите проблеми в АОб и бихте ли се ангажирали с тяхното решаване?
4. Как оценявате формата, съдържанието и организацията на досегашните инициативи?
5. Как преценявате връзките и взаимоотношенията между УС, работните групи и членовете?
6. Как преценявате своето участие и принос към живота на Обществото?
7. Чувствате ли настоящото АОб като част от ВАС самите?

Цели

1. В какво трябва да се изразяват инициативата и доверието в Антропософското общество?

2. Какви са вашите препоръки относно формата, съдържанието и организацията на антропософските инициативи?

3. Какви са функциите и задачите на УС в организирането и координирането на антропософския живот?

4. Трябва ли УС да осъществява езотерично ръководство на АОб?

5. Какви качества, характеристики и опитности трябва да притежават членовете на УС?

6. От къде трябва да извира инициативите?

7. Какво Антропософско общество бихте искали да видите след 10-20 г.?

Средства

1. Посочете форми на организационна работа, в които бихте се включили!

2. Посочете конкретни стъпки за разширяване, задълбочаване и оживяване на антропософския живот!

3. Доколко сте готови за промени в АОб и УС?

4. Какви нови инициативи бихте предложили и/или подкрепили с лично участие?

5. Посочете конкретни хора, които според вас са най-подходящите за работа в УС и аргументирайте предложенията си!

6. Смятате ли за уместно да потърсим методическа помощ от чужбина за осъществяване на необходимите промени?

7. Направете предложения за подобряване финансовото състояние на Обществото!

Моля, отговорите изпращайте на адреса на редакцията:

1000 София,
ул. „Цар Симеон“ 55
Светла Цонева-Бисерова

Или на електронната поща:

vestnik@aobg.org

Благодарим ви!

*Васил Назъров
Величка Йорданова
Радослав Радев
Светла Цонева-Бисерова*

Решенията за новогодишни пожелания и силата на инвокацията*

На един доста ранен етап в историята на антропософията, през 1906 г., Рудолф Щайнер постулира фундаменталния социален закон: *Благосъстояние на едно общество от работещи заедно хора ще бъде толкова по-голямо, колкото по-малко отделният индивид запазва плодовете на своя труд за себе си. Тоест, колкото повече от тези плодове той предоставя на своите съработници, толкова повече неговите собствени нужди ще се удовлетворяват не от неговият собствен труд, а от труда на другите.*

По-нататък Рудолф Щайнер казва: *Всяко общество устройство, противоречащо на този закон, неминуемо ще породи след време, някъде, изтощение и недостиг. Това е фундаментален социален закон, който важи за всеки социален живот със същия абсолютизъм и неумолимост, както и всеки природен закон в рамките на своята област на природна причинност.*

Много от нашите институции се стремят към тази цел, която изисква преодоляване на егоизма, но те често пропускат едно много съществено обстоятелство – Рудолф Щайнер казва още: *Такова общество трябва да бъде вътрешно формирано от един действителен дух, в който всеки отделен човек да има своето участие. Положението трябва да е такова, че всеки един да казва: "Всичко е така, както трябва да бъде и аз желая то да бъде такова". Обществото трябва да има духовна мисия и всеки индивид трябва да има волението да допринесе за осъществяването на тази мисия. Всички неясни абстрактни идеи, за които хората обикновено говорят, не могат да представляват такава мисия. Ако няма нищо друго освен тях, тогава един индивид тук, една група там, ще работят без никакво ясно разбиране за смъсла и ползата от тяхната работа, освен че тя е в полза на техните семейства или на тези частни интереси, с които те са свързани по силата на обстоятелствата. Във всеки отделен член, дори и в най-откъснатия, този дух на общността трябва да бъде жив...*

Сега, ако си спомним за първото валдорфско училище, Рудолф Щайнер даде имагинацията, че хората от водещата група следва да виждат себе си, когато седят заедно със своите ангели хранители, също с архангела на групата, надничаш над раменете им и ако те правят това, тогава Духът на времето, архайте могат да прибавят капка инспирация към ситуацията.

По мои наблюдения някои училища и институции се справят много добре и преуспяват, а други не и продължават да се борят за оцеляване година след година. В много случаи ще откриете, че хората управляващи тези борещи се за оцеляване институции, са пропуснали едно съществено съображение. Те не са изразили колективно своята духовна мисия, а в едно училище духовната мисия, както Рудолф Щайнер посочва, не е само да се образуват децата – много хора правят това – духовната мисия е да се

образуват децата следвайки духовните откровения и методите на Рудолф Щайнер и да се спомогне за довеждането на духовното в детето до правилно инкарниране в земното и да се даде възможност на детето да посрещне своята съдба с активна духовно проникната воля, или нещо в този дух. Тази мисия трябва да бъде споделена с всички участващи. Ако участват много хора, имащи малко усет за духовното, ето го първото препятствие.

Следващата стъпка е следната. Понеже Духовният свят ни оставя свободни и ни помага само ако бъде помолен, много от нас вярват, че сме помолели Духовния свят и Михаил за неговата помощ и подкрепа, докато в действителност ние не сме направили това. Знаем от Рудолф Щайнер, че когато Християн Розенкройц е умрял, понеже той е бил посветен, неговото етерно тяло не се е разтворило и е на разположение за да ни помага и същото важи за Рудолф Щайнер – неговото етерно тяло е тук за да ни помага. Въпреки че много е говорено за въздържаността на Михаил и че той не дава одобрения предварително, често се пропуска смъсла. Той може да е въздържан, но не е незаинтересован. Така че, след като са определили духовната мисия, членовете на водещата група трябва съзнателно и гласно колективно да помолят специфичните за институцията ръководни същества, заедно със Рудолф Щайнер, Християн Розенкройц и Архангел Михаил, за помощ, напътствие и инспирация за осъществяване на тази мисия и за справяне с проблемите и трудностите, поставящи препятствия пред нейната земна реализация.

Ако правим това всяка година, да ревизираме нашите цели и нашата духовна мисия и да я подсилваме и да помолваме за подновената помощ на Духовния свят, ние ще я получим. В действителност това е "искай и ще ти се даде", разбира се само доколкото не става въпрос за личен интерес. В края на краищата Духовният свят е реален и ние би трябвало да вложим повече активна вяра в това.

Филип Мартин
Newsletter, февруари 2008 г.
(Превод от английски – В. Назърв)

* Призоваване (молитва) на помощ от духовни същества и Духовния свят.

Номинации за Изпълнителния съвет

Членовете на Антропософското общество във Великобритания се поканват да дадат номинации за кандидати да служат в Съвета за периода 2007-2010 г. Номинациите трябва да бъдат получени в Дом "Рудолф Щайнер" до 31 януари 2007 г. Всички номинации трябва да бъдат направени от членове на Обществото в писмен вид, с предварителното съгласие на предложения кандидат и да бъдат изпратени до:

Номинационен комитет,

АО във Великобритания,
Дом "Рудолф Щайнер",
Ул. "Парк булевард" 35,
Лондон NW16XT

С изтичащ мандат са Джил Бранд, Ричард Фирт и Розмари Уселман. Всички те са съгласни да бъдат преизбрани отново.

Критерии за членство в ИС:

Съветът има основната задача да се грижи за антропософския живот в нашата страна. Членовете на Съвета са служители на АО във Великобритания и са юридически отговорни за управлението и административната на сдружението.

Всички членове на Съвета трябва да са готови да взимат дейно участие в работата на Обществото, предоставяйки безвъзмездно своето време за ефективната администрация на сдружението, съблюдавайки то да постигне своите истински цели. Това включва главно участие в заседанията на Съвета, Разширените заседания на Съвета и Годишните общи събрания и осъществяване на адекватен контрол върху вътрешните финанси. От време на време, на определени членове на Съвета може да бъдат възлагани специални задачи.

Трябва да се отбележи, че лишени от право да служат в организации с идеална цел, според Закона за организациите с идеална цел, са както следва:

- (1) Всички намиращи се в процедура по банкрут.
- (2) Всички получили присъда по обвинения, включващи измама и мошеничество, освен ако присъдата е изтекла.
- (3) Всички, които са били отстранени от длъжност в организации с идеална цел по съдебен ред поради непристойно поведение или несправяне с работата.
- (4) .....

Също, въпреки че не е указано в нашия устав, но в името на добрата практика, тези критерии са валидни за всички служители на АО.

Новите членове на ИС ще бъдат избрани въз основата на това, което те могат потенциално да допринесат от своя жизнен опит за бъдещата служба на Обществото. Настоящият Комитет ще проведе поредица от интервюта, за да бъдат допуснати отговарящите на критериите кандидати до гласуване на Общото годишното събрание през 2007 г. Номинараните кандидати отговарящи на горните изисквания, могат да се свържат с всеки действащ член на Съвета за по-нататъшно обсъждане на различните изисквания.

Брайън Лайнс
(За Номинационния комитет – Ан Друит, Брайън Лайнс, Джон Шъртлиф, Джанет Смит, Михаела Уейнберг, Саймън Блукланд де Ланж)

Newsletter, декември 2006 г.
(Превод от английски – Васил Назърв)

Информация от Управителния Съвет

На 23 декември 2007 г. в Стара Загора УС при АОБ проведе разширено заседание с ръководителите на работните групи. Присъстваха всички членове от УС и пет души – ръководители на антропософски работни групи.

Георги Акабаалиев прочете Писмото до членовете, написано от Р.Щайнер на 10.02.1924 г. “Относно позицията на членовете към Обществото”. В това писмо Щайнер обсъжда позицията на пасивните и на активните членове, както и отговорностите, които възникват пред едните и другите в резултат от антропософията. Писмото завършва с въпроса, който всеки от нас би трябвало отново и отново да си задава: “Опитах ли наистина всички пътища, които се предлагат в Обществото, за да открия ‘правилното’ в доброволното сътрудничество с другите?”

Разговорът се насочи към формалната и реалната област в нашата дейност, които протичат в групите и са взаимно свързани. В хода на дейността пред всеки член възниква една отговорност. Тъй като едно от местата, където се развива дейността са работните групи, затова връзката на УС с тях е важна, както и

помощта оказвана от групите. УС има нужда от помощ по един въпрос, който става все по-тежък с годините – събирането на членския внос. Последваха множество предложения: членският внос да се събира от груповите отговорници, поръчителите на членовете да поемат известна отговорност, да се проведе личен разговор с хората, които редовно или никога не са си плащали членския внос, да се определят две дати в годината и членският внос да може да се плаща на две части. И все пак, остава проблема с неактивните членове, които не посещават груповите срещи. Васил Назъров прочете имената на хората, които не са плащали членския си внос и членовете на УС, както и груповите отговорници си поделиха отговорността за личен разговор с тях. Събранието взе решение активните членове да плащат членския си внос в срок до Йоановден.

Обсъждането на финансовото положение на обществото продължи оживено и се изказа много мнения: че то е отражение на духовния живот в обществото ни, че УС трябва да проникне в по-дълбоката духовна страна на проблема, че въпросът с плащането на членския внос е чисто морален, че УС трябва да стимулира дарения за дейността и помощ за хората в по-тежко финансово положение и

че УС трябва да се опита да събуди моралното чувство у членовете.

Според Георги Акабаалиев, дейността трябва да възникне като активност от членовете на Обществото. УС не е центъра, от който трябва да излизат инициативи. Не може да се каже, че някой в България води или ръководи антропософската дейност. УС няма претенции да ръководи. Въпросът е как да се събуди интерес у хората да проявяват инициативи.

Разговорът естествено премина към тревогата, че младежта в България е необгрижена. Факт е, че обществото не привлича с нищо младежите и студентите. Младите хора имат други очаквания и интереси и те трябва да имат представител в УС.

Георги очерта бъдещите събития – предстоящото гостуване на д-р Инго Юнге, отправените покани към Вирджиния Сийз и Ханс Хаслер, и припомни за идеята отпреди няколко години да организираме Балканска конференция. Той зададе конкретно въпроса дали можем да поемем отговорност за 2010 г.? Заседанието реши през лятото на 2008 г. да се сформира инициативна група с членове от Балканските страни, която да разработи конкретния план за такава конференция.

От УС при АОБ

Впечатления от Гьотеанума

В съкровения ми духовни желания винаги се повтаряше една постоянна мисъл: “Господи, не допускай да умра преди да видя Гьотеанума!” Явно бях чула защото това се осъществи наскоро по един многозначителен повод - между 24.09. и 30.09.2007 в Дорнах се провеждаше интернационален Михаилев конгрес по повод празника на Архангел Михаил.

Имах късмет в това първо мое посещение на Гьотеанума спътник и водач да ми бъде д-р Франгов, за когото пътят до Дорнах беше добре познат. До това пътуване си мислех, че почти всеки член от Българското антропософско общество вече е посещавал при случай Гьотеанума, но едва след като се върнах в България разбрах, че фактически много малко антропософи са имали тази възможност. Затова считам свой дълг да разкажа нещо за посещението и преживяванията си в Дорнах.

Когато човек събира информация като следи лекции и вестници, в които се изявяват водещите антропософски личности на нашето съвремие, той си изгражда някакви представи. Създадените от разстояние представи, било за Гьотеанума или тези изтъкнати индивидуално-

сти, при осъществяване на личен контакт могат да се окажат доста по-различни, в положителен смисъл или като разочарование. Точно това констатирах и изживях при посещението си в Дорнах.

Самият Гьотеанум като архитектурна постройка, местоположение и подбуждаща духовни настроения атмосфера се оказа далеч над моите предварителни бледи представи, които си бях създавала за него от четено и чуто. Да видиш лично Гьотеанума е неопишуемо възвращащо изживяване!

Импозантната сграда е кацнала на един необикновен висок и кръгъл отвсякъде хълм, където всичко е зелено, всяко дърво и храст са отгледани и подредени не случайно. Множество, с различна ширина, живописни и криволичещи пътеки водят от основата на хълма до самата постройка. Тези посипани със ситни бели камъчета пътеки и стъпала, където явно за всеки камък е мислено как да бъде поставен, настройват душата на поелия към Гьотеанума посетител с едно светло чувство в очакване на духовни изненади. Не преувеличавам. Способният да възприема това необикновено място с възлнение и удивление получава своите духовни привети, образи, багри и срещи. Ако случайно имате късмет да случите ясен слънчев

ден, както аз имах, ще забележите, че слънцето също ви поздравява по неповторим начин – чрез силно изразени бързи цветови промени около видимото си тяло, ударни снопове лъчи с различни разцветки внезапно прокрадващи се през дърветата или чрез странни отблясъци в стъклата на сградата. Лично аз, там, в тази първа среща с това свято място преживях “нещо”, което бе убедително духовен поздрав, награда за осъществената ми дългогодишна мечта.

И така, от 24.09 до 30.09.2007 в Гьотеанума – Дорнах се проведе един конгрес само за членовете на първи клас от Училището за Духовна Наука под надслова “Светът и Аз”. Причината за това мероприятие бе почувстваната взаимна нужда от повече връзка със света основана на разбиране през Михаилевата култура.

“Който е свързан с Михаил култивира любов по отношение на другите в света”.

Главната водеща тема бе: “Световни мисли в работата на Михаил и в работата на Ариман” (9-то писмо 16.11.1924 от Ръководни антропософски принципи). Централната идея на конгреса бе възможността за членовете на класа да работят един с друг в групи, за което бе предвидена доста наситена дневна програма – сутрин безмълвна евритмична театрална постановка свързана с мантрите на дадения за

деня урок, четене на самия урок, а след известна пауза следваше дискусия в групи. Темата беше обща за всички групи - "Световни мисли в работата на Михаил и в работата на Ариман", но лекторите бяха по избор. Следобедните занимания се състояха от workshops - семинари, пак с лектори и лекции по избор.

От 8 ч. вечерта всеки ден имаше театрална програма. Фактически, бе отбелязано, че всички предвидени постановки са нови и както следваше започваха от 24.9. - "Елисей" - мистична пиеса, "Пътеките на развитие в мистериите драми", драмите на Рудолф Щайнер разработени в тридневни представления със специален подбор на сцените във всеки ден, с което се целеше по-голяма яснота и интензивност в действието - нов театрален подход предвиден да отстрани дълготрайността и неяснотите в предишните постановки.

На 24-ти септември, когато се събраха всички участващи в този конгрес, се оказа, че са дошли 652 души членове на първи клас от училището за Духовна наука от цял свят. От администрацията на Гьотеанума ми казаха, че е рано да се определи колко националности взимат участие, но в следващите дни можах да преценя, че между англоговорещите имаха най-силно присъствие австралийци, англичани, американци от различни щати, но също и много представители от Япония, Китай, Мала Азия, Сирия, Швеция, Румъния, Далмация и България представена от трима българи. Немско говорещите бяха с най-силно присъствие от Швейцария и Германия. Интересно за мен бе, че не открих латинско участие от Италия, Испания или Южния континент.

Откриването на конгреса се проведе на 24.9. в 16 часа в голямата зала на Гьотеанума с лектор Сергей Прокофиев. Темата бе "Михаил и неговата връзка с Аз и света". Въпреки че всички присъстващи получиха специален уред за слушане на симултанен превод на английски език, това не се състоя и предизвика огромно разочарование, защото англоговорещите бяха може би повече от половината. Членовете на антропософското общество в България сме имали на два пъти удоволствието да слушаме лекции на Сергей Прокофиев в София, но вярвам че изживяното от всички присъстващи на тази лекция, точно на този ден в Гьотеанума, бе толкова вълнуващо, че е трудно да се изрази с думи. Това което в продължение на час и половина струеше от г-н Прокофиев като внушаваща респект и смирение визия, поведение, реч и вдъхновение, минаваше границите на човешкото. Той звучеше убедително и завладяващо като артист, който дълго бе усвоявал всеки жест, дъх и динамика на фразата. Това, което

бе явно за всеки присъстващ, беше духовната завладяваща мощ на словото му правеща немския му език достъпен, чрез посредничеството на душата, дори и за по-слабо разбиращите този език.

Различните групи за разговор и следобедните workshops - детайлирани по избор лекции, разпределиха участващите някак неравномерно, тъй като само трима от шестнадесетте лектора преподаваха на английски език.

По този начин не всички желани лектори и лекции можеха да бъдат чути. Вечерните театрални постановки също започваха с дълги разяснителни предговори, а после и целият спектакъл протичаше на немски език, нещо, което предизвика неодобрението на англоговорещите и голяма част от тях демонстративно напуснаха представлението. Липсата на симултанен превод на лекциите и разговорите принуди онези от участващите които си служеха до някаква степен с немски език, да посещават лекциите на свои предпочитани лектори просто за да ги чуят.

Аз посещавах сутрин разговорната група на Виржиния Сийз, където по темите се говореше на английски език. Тя се стремеше да предразположи участващите да се включват активно в разговор, така че за една седмица можах да стигна до личен извод, който мисля че е правилен. Българските антропософи, поне онези, с които се познавам и общувам, са подготвени по същите теми по-добре и по-задълбочено. Фактът, че по икономически причини сме възпрепятствани да посещаваме интересните мероприятия провеждани в Гьотеанума, не би трябвало да ни създава някакво чувство за неравносност или малоценност. Разбира се, в подобни срещи, езикът играе своята ограничителна роля, но подготовката е нещо индивидуално и работата в групи на местно ниво има голямо значение в изграждането на антропософа.

Онова, което ще запазя за себе си като незабравим спомен на вътрешно изживяване и което не би могло да бъде сравнено с нещо друго, бяха сутрешните часове когато се провеждаше първият клас на Духовното училище в голямата зала. Импазантна и неповторима по своята духовно илюстрираща архитектура и картини, прекрачилият прага й веднага попада в атмосфера на духовни импресии и му се иска просто да замълчи и се потопи в породените инспирации от това, което вижда.

Класът започваше в 9 ч. с безмълвна евриметрична театрална постановка, която траеше 15 минути. В 8:45 в силно осветената зала вече почти всички участващи бяха седнали, притихнали и в очакване на духовно тайнство,

което естествено се пораждаше в неповторимо създаващата тези условия зала. Точно в 9 ч. вратите се затваряха, светлините угасваха и настъпваше трепетна тишина, в която можеше да се чуе сърцето на съседа по място. Завесата бавно се вдигаше и вниманието на зрителя в миг се превръщаше в удивление, защото това което се разкриваше пред очите, бе нещо, което никога и никъде не се вижда по земята. Подът на сцената е направен под 30 градуса наклон от вътрешността към рампите, цветовете и на пода и на вътрешността бяха неповторими, защото целяха да представят Духовния свят. След това се появяваха като в бавен каданс, облечени в ефирни цветове според йерархията и функцията им в Духовните светове Пазачът на прага, Ангели, Архангели, Архаи, Ексузиани, Динамис, Кириотетес, Троневи, Херувими и Серафими, а понякога Христос, Луцифер и Ариман - винаги различно, според мантричното съдържание на дадения урок.

След театралната постановка следваше четенето на съответния за деня урок, всеки ден от различен четец. Това бе не по-малко духовно изживяване, защото всеки ден четеше някой от светилата на съвременната антропософия. Само за класа бе предвидено превод на английски език в друга зала, но някои от англоговорещите, между които и аз, предпочетоха да слушат уроците на немски език. По този начин имахме възможност да чуем и преживеем урока одухотворен от персоналноста и лично вложения елемент на интерпретация на тези забележителни лектори - Хайнц Цицерман, Пол Макай, Бодо фон Плато, Михаела Гьоклер и Сергей Прокофиев.

Нещо, което не мога да не отбележа тук като впечатление, са явно застаряващите носители на антропософския импулс. В залата се виждаха само бели глави. Мисля, че няма да преувелича ако кажа, че 70% от присъстващите бяха на възраст между 60-80 години, 20% от 45-55 години и само 10% около и над 30 години. Ако моето впечатление се потвърди и с точни данни, трябва да положим максимум усилия да се привлечат по-млади хора в антропософските кръгове. Струва си да се помисли над това.

Не бих се опитала дори да описвам Гьотеанума - не би ми се отдало да обрисувам сътвореното там. Освен странните архитектурни похвати в изграждането на колоните, витража и тавана на голямата зала, това, което навсякъде в сградата поражда, са цветовете. Стените, например, е сполучено да създават моментални настроения, защото цветовете им са живи и не се срещат в нашето земно обкръжение. Още повече допринасяше за това и картинната изложба на художничката Ивон фон Милитц,

която бе започнала на 15.09 и щеше да трае до 14.10.07 г.

Изложбата бе оповестена просто като "Акварел", но относно големите ѝ картини – имгинации с удивителна цветова палитра, като израз на художничката, би могло много да се говори.

От все сърце пожелавам на всеки антропософ да има възможността лично да посети това наистина неповторимо творение – Гьотеанума, за да почувства връзката си с Духовния свят по-осезателно. Там, невидимото макар да не може от всекиго да се види, поне може силно да се почувства и изживее.

Лиана Антонова

За благоговението в антропософското познание

Всеки човек, който е способен да изпитва чувството на благоговение, на дълбока почит, трудно може да го опише. Благоговението е свещен трепет на душата ни! То е великото чувство породено от удивление и възхищение, което ни изпълва с любов и почит към Божествения свят, към Земята и човека, към цялата вселена!

За да разберем напълно истинския смисъл на благоговението, което трябва да живее в нашите души, нека да отправим поглед към антропософското духовно познание. Само чрез него ще можем да открием пътя за истинското себепознание и тогава, разбирайки какво представлява нашата същност, ще бъде възможно да говорим за благоговение към човека въобще. Много точно определение за това дава Р. Щайнер: „Как можем да имаме истинско благоговение пред същността на човека? – Не по друг начин, а като достигнем до виждането, че този човек с цялото си развитие е тук не заради самия себе си, той е тук като откровение на Всемирния Дух, на всемирния Божествен Дух... Наше задължение е да се стремим все повече и повече да се превръщаме в образ на Световния Дух.“ Защото той „е вложил в нас силата да стигнем до познание; и ако ние отхвърлим това познание, то ние отказваме – нещо, на което в същност нямаме право – отказваме да бъдем откровение на Световния Дух и така все по-малко и по-малко представляваме откровение на Световния Дух и се превръщаме в негова карикатура, в негово изопачено изображение.“ Ето защо, ако искаме да достигнем до най-дълбоката същност на човека, благоговението се явява като една „безусловна необходимост“*, защото само чрез него ще бъдем в

състояние да добием духовно проникновение и виждане. Никой ясновидец, който не е развил в най-голяма степен благоговението към природата на човека, не би могъл да разбере истината за човешката същност.

Преди да достигнем до чувството на благоговение има едно друго условие и то е **учудването**, възхищението, което трябва да присъства в човешката душа.

Още древните гърци са знаели, че всяко човешко търсене трябва да поражда в душата учудване, защото само по този начин можем да достигнем до истината и както отбелязва Р. Щайнер: „Ако човек тръгва от това настроение на учудване пред фактите на света, тогава самата истина ще бъде, както когато пуснете семето в почвата и растението израсте от него. Учудването трябва да бъде като семе на всяко познание“ и това е „абсолютно важно условие преди да започнем да мислим. Защото мислене, което е задвижено без да почувстваме учудване, си остава само проста игра на мисли.“ Ако някой човек е много умен, но се възгордее от това свое качество и започне да изживява голямо задоволство от себе си и ако отдаде цялата си енергия само за това - учудването, което чувства, може да престане да му помага. Колкото и правилно да мислим ние не можем да проникнем в действителността, ако не развиваме в душите си едно второ качество и това е, **благоговението**, дълбока почит към онова, до което мисленето ни довежда.

За съжаление съвременното научно познание не търси такъв подход за изследване на нещата и явленията в света. Нашите учени биха погледнали с присмех на подобни твърдения. Те не могат да видят и разберат, че чувството на благоговение към вселената би им помогнало да намерят отговорите на въпросите, които търсят, че истината и познанието се постигат по този път. Р. Щайнер казва, че „би трябвало ученият да се отнася пред фактите в своята реторта с такова благочестиво и благоговейно чувство както свещеника пред своя олтар... „Всъщност изследването на естеството на обектите или мисълта за обектите никога не трябва да бъдат отделени от благоговението и че човек не би трябвало да направи и крачка напред в мисълта, без да бъде изпълнен с чувство на благоговение за обекта на своето изследване.“

Освен учудването и благоговението по пътя към истинското мислене и познание има едно трето условие, което е от изключителна важност и то е **човешката душа да се чувства в изпълнена с мъдрост хармония със законите на света**. Защо е необходимо това условие? Защото просътото мислене, дори и да е правилно, не винаги

отговаря на действителността, то не притежава достойнство. Според Р.Щайнер: „Трябва да излизаме вън от себе си. Това поставяне на себе си в изпълнена с мъдрост хармония с действителността е нещо, което не става от само себе си. Ако беше така, човек не би изпитвал непрекъснато изкушението, което идва от Луцифер – това, което наричаме различаване на доброто от злото.“ Според божествения план човекът е трябвало да придобие познание за това в по-късни времена, но той сам е пожелал много рано да разбере разликата между доброто и злото. В резултат на това се придобива неточно познание. По израза на старите гностици – човешкото познание през всичките ни земни възплъщения е едно преждевременно раждане – Ектрома. Човекът е трябвало да достигне до по-голяма зрялост, за да развие и премине през опитностите, които да го доведат до познанието. Но извършвайки първородния грях той не е могъл да дочака времето, в което познанието да стигне до него. За съжаление този първороден грях се извършва и досега. Стремещът на хората не бива да бъде как по-бързо да придобиват знания и истини, а би трябвало да се погрижат „как да стават по-зрели за разбирането на тези истини“.

Ако изучаваме например математика, трябва да преминем през определена опитност в душата си, за да узреем за разбирането на нейните закони. „Човек може да схване дадена истина, едва когато влезе в хармония със законите на света, които така са подредили нещата, че математическите закони се явяват такива каквито са“ – изтъква Р. Щайнер. Голяма част от хората си мислят, че всичко могат да разбират и така продължават да носят вината за първородния грях, без да се съобразяват с факта, че само чрез опитностите ще стигнат до зрелостта за разбирането на нещата и тогава ще могат да придобият правилното съждение, чрез „откровенията, които ще заструят към тях“. Мъдростта се състои в това да можем да чакаме, да не бързаме със заключенията си дотогава докато осъзнаем, че сме прави, подлагайки на проверка съжденията си. Р. Щайнер подчертава: „Въпросът е да узрееш дотам, че истинското съждение да избликне от своя извор, който са самите факти. Нашата връзка с мисленето не трябва да бъде, да го поставяме в съждение за нещата, а по-скоро то да ни бъде инструмент, чрез който нещата да изразяват сами себе си. Това значи да бъдеш в хармония с нещата, каквито са.“

Има още една много важна четвърта стъпка към истината и познанието – това е **отдадеността**. Да се отдадем, да се посветим на развитието на света.

Тези четири етапа, през които трябва да минем никога не трябва да се отделят от мисленето, а винаги да вървят паралелно с него. В противен случай мисленето „би достигнало само до правилност, но никога до истинност“.

За да има повече живот в поднасянето на антропософските истини те трябва да бъдат разглеждани многократно от различни гледни точки. По този начин, чрез богатството, което носим в душите си и което е неизмеримо по-голямо то това, което можем да изразим в мислите си, можем да увеличим „благоговението пред духовния живот“. Това благоговение ни дава сила за обсъждане на антропософските истини. Когато успеем да ги схванем с душите си, водени от живото чувство, което изпитваме към тях, „ние подхождаме към реалността на духа“. Така човешката душа придобива особено настроение и то ѝ дава възможност „на моменти да бъде абсолютно отдадена на мислите за духовния свят. В това отдаване благоговението пред духовното се ражда по естествен и непринуден начин.“

Моята среща със социалната терапия

Преди три години научих от Дочка Дончева, че посещава курс при Мария де Зваан по арттерапия в София. Тогава не подозирах за съществуването на Антропософията и не бях чувала за Рудолф Щайнер. Дочка ми обясни, че за да подготви дипломната си работа, трябва да организира една минигрупа по рисуване. Тя започна тази работа с много любов и себераздаване, а аз се оказах в нейната група заедно със Стоян и Галя.

Дочка беше безкрайно благодарна както на учителката си Мария де Зваан, така и на шанса да посвети живота си на арттерапията. Така за мен се откри един нов свят, благодарение на трите вълшебни цвята пастели: жълт, червен и син, които смесвахме и получавахме всички останали. Рисувахме със сухи пастели или водни бои, а понякога и с въглен. Арттерапията е едно чудо и винаги ми се е щяло да извикам пред всички хора: Елате и вижте какво чудо е това, какво е усещането, колко вълнуващо и вдъхновяващо е докосването до цветовете!

Когато Дочка се дипломира, тя обяви официално, че ще състави група. Оказа се, че има доста кандидати. Започнахме да правим сбирки в една тясна стаичка, която Стоян ни предостави. Всички хора бяха непознати и чужди за мен. Дочка много държеше на личните разговори с всеки, който влизаше в групата. Винаги

За да може антропософията да се превърне в начин на живот за хората, тя трябва да бъде проникната от любовта. Едва тогава ние ще достигнем до истинско разбиране на нещата само с помощта на най-висшия посредник за това – човешката любов. „Но когато веднъж сме разбрали, че еволюцията на земята и вселената са само другата страна на еволюцията на човечеството, повече няма да се съмняваме, че душата тъкмо на тези истини се изгражда от любовта“ – подчертава Р.Щайнер.

В много тясна връзка с благоговението са и няколко качества, които са изключително необходими, за да достигнем до истинското антропософско познание. На много места в своите лекции Р. Щайнер посочва, че трябва да имаме в душите си смирение, преклонение и скромност, защото всяка проява на гордост и изтъкване отнема от нас кълновете на живото антропософско мислене и познание. Защото без тези качества не можем да почувстваме благоговение, не можем да придобием правилно съждение и не можем да достигнем до исти-

ната. Пътят на духовното ученичество изисква да се върви без всякаква земна суета и фалшив външен блясък, на който е подвластен съвременният свят, а да се изграждат в човешката душа онези качества, които са необходими за получаване на духовните откровения на антропософското познание. В тази връзка Р. Щайнер казва: „Нека да се срещаме под знака на антропософията така, че с пълно право да се позоваваме на думите „скромност“ и „себепознание“, за да ги издигнем като един истински идеал пред нашата душа.“

Вихра Бояджиева-Калапишева

* Всички цитати в текста са взети от произведения на Рудолф Щайнер.

Библиография:

- Щайнер, Рудолф. Окултна физиология. (GA-128)
- Щайнер, Рудолф. Писма до членовете.
- Steiner, Rudolf. Lecture: The World of the Senses and the World of the Spirit. Hanover, 1911. (GA-134)

ми е било безкрайно интересно да я слушам как въвежда хората в тази сфера, но за съжаление, не мога да пресъздам това. Тя винаги ни е учила, че е важен не резултатът, а е важно усещането в процеса на рисуването. Целта е да се освободим от главата си и от оценяването: това ми харесва, това не...

- Чувство, чувство - повтаря винаги Дочка. Всичко, което излиза от човека, е важно и нашата душа изпитва истинска радост от многообразието, с което всеки един от нас се изразява.

Много често всички трябва да нанесем по точно определен начин цветовете в точно определен ред и дори всички рисуваме едно и също, а накрая всички рисунки са абсолютно различни. Тръгвайки си след рисуването, отнасяме със себе си частица от всички останали. Много дълбоко се запечатват в душите ни невероятните цветни фантазии на останалите в групата. Истинският празник започва накрая на рисуването, когато поставяме рисунките една до друга. Обсъждаме как е протекъл самият процес за нас, какви усещания сме имали, когато сме нанасяли жълтото, червеното или синьото. Така постепенно ставаме все по-близки и започваме да се усещаме като едно цяло. Групата има собствен дух и отсъствието на някой винаги се усеща.

Веднъж рисувахме дъгата като мост между земята и духовния свят. Наблюдавахме растителното царство, смяната на сезоните, потапяхме се в морето и се опитвахме да рисуваме изгревите и залезите. С помощта на цветовете

разкривахме темпераментите на хората, дори се опитахме да пресъздадем флегматика, сангвиника и холерика под формата на сценки. Научихме, че Земята е жив организъм, който вдишва и издишва в точно определен момент от годината. научихме за ангелите и архангелите, които ни закрилят и съпътстват в живота ни.

Изживявахме заедно раждането на Христос и следващите 12 свети дни и нощи, Възкресението и голямата жертва на Христос-Исус, която той прави за нас хората, да се роди в човешко тяло, слизайки от най-висшите степени на духовния свят. Рисувахме и някои дни от самото сътворение на света. Разбрахме, че за да съществува всичко живо в растителния свят, се грижат много важни същества: силфи, гноми, ундини и саламандри. Имахме и едно страховтно изживяване: рисувахме Сикстинската мадона на Рафаел Санти. Тогава стана нещо уникално: всички сякаш бяха нарисували самите себе си. Никога няма да забравя тези рисунки. Тази година повторихме същото упражнение, като сравнявахме рисунките си с предходната година. Колкото и думи да изхобя, няма да мога да обясня тези велики изживявания.

Обикновено рисуваме растителното царство. След като наблюдаваме листа, клонки или цветове, се свързваме с тях и чрез вълшебните пастели пресъздаваме това, което е попило в душите ни от наблюдението.

Благодарение на Дочка научих толкова много, а и не само от нея. Хората в групата са

невероятни: Йордан, Дора, Иглика, Галя, Николай, Дима, Румен, Павлина, Цвета, Мила... Благодаря на всеки един от тях, че споделят с мен своите откровения.

В началото, като започнахме, дори не подозирах какво предстои. Мислех, че скоро ще ми стане скучно и темите ще започнат да се повтарят. Но Дочка винаги ме е изненаждала с голямото разнообразие и неизчерпаемата енергия, с която подготвя всяка наша среща. Рисували сме по разказа на седящия до нас. Съчинявали сме приказка, като на един лист всеки пише по едно изречение, а после сме рисували тази приказка. Имали сме и доста трудни задачи. Да си изберем момент от някоя имагинация на Щайнер. Рисували сме на три етапа, като рисунките ни са претърпявали страхотни метаморфози. Това е сравнително пресен спомен от пожарите през тази година.

Мога да кажа, че в момента имам необходимост от все по-пълно представяне на цялата картина на Вселената. А досега научих страшно

много, но колкото повече научавам, разбирам, че нищо не знам...

Моята душа се отвори за един невидим свят - духовния свят. Постепенно стана възможно и аз да се докосна до някои книги на Щайнер, които не са никак лесни за четене. Вече знам, че ме очаква доста работа през остатъка от живота ми, защото си мисля, че не сме дошли на Земята само за да се разходим. Тук трябва да свършим доста неща. Отправяйки поглед към звездите, осъзнаваме колко безкрайна е вселената. Стремешт ми е максимално да осъзная връзките между всичко сътворено. Искан ми се да благодаря, че съм се родила в тази страна, в това време, където няма война и всеки може свободно да направи своя избор. Дано всички ние да осъзнаем, че за да живеем в това време, са били дадени много жертви. Да свалим от гърба си излишния товар и да дадем шанс на любовта, мъдростта и истината да проникнат в нашата същност.

Валя Николова

Вече трета година посещавам групата по социална терапия в Стара Загора, за която научих "от уста на уста". По-късно попаднах и в други две групи: Евритмията на Деян Димитров и "Философия на свободата", ръководена от Иглика и Йордан, в която сега разглеждаме "Необходимост и свобода в мировите процеси и човешките действия". Въздържам се да давам препоръки, защото аз едва прождам в антропософията, а с нея се сблъсках преди пет години във връзка с "Антропософски ориентираната медицина" на Ото Волф. Стилът ми беше много труден и неразбираем, дори и сега е така, когато вече сме разгледали "Философия на свободата", но хората там са невероятни и чрез тях си изяснявам неразбираемостите. Благодаря им от все сърце и желая успех на всички вас.

Николай Арабаджиев

Посланието на тамплиерите

Семинар състоял се в Лан (Франция) на 12, 13 и 14 октомври 2007 г.

Възпоменание

Преди 700 години, в петък на 13 октомври 1307 г. в ранно утро бяха арестувани рицарите на Храма в цяла Франция. Няколко години преследвания и един несправедлив процес победиха съпротивата на Ордена на Храма, който беше унищожен без да е осъден като виновен. Това събитие предизвика прекъсване в духовната съдба на Запада.

Съвременната душа може да почувства, че в това бурно минало има с какво да се подхранят не само нейните актуални въпроси, но и кълновете на бъдещето.

Навсякъде в света и днес още има прочути следи от минаването и дейността на тамплиерите. Например, катедралите. Действително, подемот на готическата архитектура започва много бързо след зараждането на движението на тамплиерите. Краят ѝ съвпада с изчезването на Ордена.

Няма никакво съмнение, че ако проследим щателно тези факти в самия камък в някое доказано тамплиерско място, официалната история ще трябва да отвори отново книгата си...

Едно "свято място"

Средновековното градче Лан, в департамента Ен се е разположило на сто метра над пикардийската равнина. Когато го приближаваме

с кола идвайки от Париж, пътят като че ли иска да ни отклони от него, увлича ни в един голям завой, при което четирите кули (две квадратни и две заострени) на църквата Сен Мартен на запад се скриват от погледа, много преди да ни се разкрие прочутата катедрала с петте кули на изток. И след като паркира в подножието на една от многобройните крепости белнали се под слънцето и увиващи се по наклона на хълма, посетителят има впечатление, че дълго ще трябва да върви, за да намери преддверие. Атмосферата е създадена: човек влиза в едно ковчеже пълно със съкровища...

В това много древно свято място (култ на Митра, култ на друидите) Лан са се родили Свети Реми, първият епископ на Реймс, който кръсти Хлодвиг, Берта с големите крака, която се ожени за Пепин Късия и даде на света сина си Карл Велики. Роланд избяга от там въпреки забраната на чичо си, за да отиде в Ронсево. Древният Лаудунум на галите, земно свято място, столица на каролингските крале точно преди възкачването на Капетините, приюти тамплиерите още от 1134 г., а катедралата започна да се строи през 1155 г. През Средните векове на планината с короната (от църкви) се наброяваха не по-малко от 25 църкви. Лан е бил също толкова прочут като Школата в Шартр и там са се преподавали свободните изкуства.

Построяването на катедралата "Света Богородица", шедьовър на ранната готика, започна през 1155 г. се дължи на Готие дьо Мортан. Точно както Соломон е повикал Хирам за своя Храм, епископът на Лан повикал майстори и

строители. Кой са били те? Какви умения са носели със себе си?

Геометрия на вярата

След 1000 г. и до първия кръстоносен поход някои души са съзнавали добре нуждата от обновяване на религиозния устрем на западното християнство, по-точно нуждата от оплодотворяване с наследството на всички предхристиянски мистерии събрани в Йерусалим. Например, Юг дьо Шампан взима под закрилата си някой си Раши в Троя, където води обучението в Стария завет. Малко по-късно Гарен дьо Троя, цистерциански монах, ще развие в абатството Фонтене Школа за изучаване на *изкуството на молитвено песнопение*.

По същото време девет рицари на Храма, от които неколцина бяха шампанци (по-специално Юг дьо Пен и Граф дьо Шампан), пребивават в Йерусалим и изучават структурата на Храма на Соломон. Върху един от капителите на църквата Сен Дени в Париж се разказва в образи за завръщането на рицарите донесли Кивота. Как трябва да се разбира това? Всъщност те са донесли познанието за законите на божествената архитектура (мярка, число, тегло), както и нравствените закони на "постройката" отвътре. Те предлагали на Запада необходимите средства за преобразяването на Земята и превръщането ѝ в свято място.

В този смисъл тамплиерите работят заедно с тези, които по онова време искат да надхвърлят догматичната връзка с Рим, за да се върнат към извора и да пресъздадат една културна

връзка основана на реални сили. Особено дьо Клерво (1090-1153), тази голяма фигура на 12 век, предвижда да оживи християнската вяра: във всяко село - собствена църква, във всеки голям град - собствена катедрала. Религиозната архитектура трябва да излезе от своята затвореност и да сътвори нещо повече от манастири и абатства: има нужда от молитвени места за народа. На събора в Троя през 1128 г. събрал епископите и архиепископите на Санс, Париж, Троя, Соасон, Мо, Шалон и Лан, както и цистерциански абати, племенника на Граф дьо Шампань и Граф дьо Невер и други високопоставени личности, присъстват и петима рицари на Храма. Прочее, точно по време на този събор са били уточнени елементите на готическия стил.

Още тогава са формирани групи от младежи, в Сито, в Школата за *Изкуството на молитвеното песнопение*, които по-късно са изпратени в Йерусалим при Тамплиерите. След завръщането си те са станали *Служители на Дълга*. Точно един от тях е гравирал близо до северния портал на катедралата в Шартр: "Тук може да се минава, ти ще се трудиш чрез Ковчег (Ноевия - бел.пр.).

Нека да извървим част от пътя с тези младежи и да споделим няколко мига от тяхното посвещение.

Великият архитект

Човекът не винаги е имал нужда от храм: все още потопен в своя духовен произход, той е разполагал с безграничните свещени сили на небесния свод. Но с постепенното отделяне носталгията го е подтикнала към своя собствена дейност: да изгради с ръцете си пространството, за да спаси това, което усеща, че е в опасност, тоест, свящото. Скриването на небесното зад земното се характеризира добре в Стария завет от злодейското убийство на Авел от брат му Каин. Но импулсът, който следва от това, също е ясно подчертан: потопът и построяването на Ноевия ковчег.

Какво означава този епизод? Човеците, които са пребивавали в ковчег до края на потопа, са излезнали от него напълно проникнати от законите, по които той бил построен. Те са получили страхотния отпечатък на вселенския етер, съгласно името дадено от Платон на петия елемент скрит зад земя, вода, въздух и огън.

Именно пропорциите на Ноевия ковчег приема етерното тяло, когато отделено от земния елемент се разширява до границите на космическия етер.

Една песен на строителите от Средновековието удостоверява, че те са знаели за това: "Нека пием виното на Ной и да построим обър-

нат кораб" И ето: всички наши катедрали са построени като кораби с пропорциите на този паметен ковчег: 300 лакти дълги (равни на около 120 м.), 50 лакти широки, 30 лакти високи!

Духовната мисия на храмовата архитектура ни предлага тук страхотна перспектива: на всеки 1000 години, времето необходимо за преобразуването на човешкото тяло, се осъществява импулс от този вид на земята. След фараоните и пирамидите, Моисей и Скинията, Соломон и неговия Храм, Голгота, след 1000 г. се появява импулсът на катедралите.

Най-напред да се построи вътрешният Храм

През времето преди катедралите силно се усещат всички противоречия, които трябва да се преодолеят, за да се върви напред. Като едно от тях започва да се очертава застиналата структура на средновековното общество. Човекът, който произвежда богатата на материалния живот (селянин, занаятчия и т.н.) има малко общо с рицаря осигуряващ светския порядък и също толкова малко с монаха осигуряващ небесния порядък.

Ориген (ок. 186-234) счита войната за незаконна, но Църквата скоро почувства нужда от нея - наистина експанзията на Исляма се превръща в реалност още от 632 г., а от 800 г. над Йерусалим се издига джамията на Омар. С рицарството се заражда една християнска форма на военното съсловие.

Обаче Монахът и Рицарят са представлявали два отделни ордена, като единият се е занимавал с духовните въпроси, а другият - със светските. Свети Бернар внася нововъведението да обедини сред последователите на Свети Павел духовната сабя със светската. Точно в това обединяване на двата меча е оригиналността на монасите-войници на Храма и то е източникът на тяхната мисия и може да се види в символа на двамата ездаци върху един и същи кон.

Именно в тази перспектива свети Бернар, самият той и създателен тип и човек на действието, ще състави своята "Похвала на новото

рицарство" по молба на първия Велик майстор на Храма Юг дьо Рен. В този изключителен текст Свети Бернар най-напред подканва светските рицари да се присъединят към редиците на духовното рицарство на Храма. После той ни повежда стъпка по стъпка към Мистерията на Голгота и възкресението в и чрез Христос: възкресението на Лазар, за когото знаем, че е свети Йоан. Разпространяването на Исляма става все по-настойчиво и достъпът до Светата земя е все по-опасен за поклонниците. Като че ли самата логика на историята налага необходимостта от една духовна и военна сила "защитница на Светите места".

Именно в това необикновено време, когато в Троя е осветен Ордена на Тамплиерите (1128 г.) Кретиен пише своя роман за Граала (1160 г.). Това преждевременно Възраждане се изгражда върху провала на Първия кръстоносен поход (1095 г.) и върху последвалата воля да се построи земният Йерусалим по образ и подобие на небесния град. След това то процъфтява с успеха на Втория кръстоносен поход. Повече от сто катедрали са издигнати в Европа в течение на сто и петдесет години. Във Франция след първия опит на Ноайон край Компие (катедрала започната през 1150 г.) Лан и Санлис още от 1155 г. стават значителни строителни обекти, където се формират "служителите" тези "деца на Соломон". По-късно те ще построят катедралите в Париж, Бурж, Шартр, Реймс, Амиев. Тамплиерите са навсякъде по Светата земя, на всички кръстопътища, но също и в Испания, и влизат в контакт с кралете, с Исляма, с еврейската кабала. Техните командорства (резиденции, бел. пр.) бележат като крайпътни камъни една съвсем особена пътна мрежа: видим чертеж на земни и космически течения, едно от които, например, във Франция тръгва от Рейн до Страсбург, после пресича Мон Сент Одил, за да се насочи към Мон Сен Мишел минавайки през Шартр. Друго течение пресича Франция от Везле по посока към Пиринеите до Свети Жак дьо Компостел и завършва на брега на Галиция. За поклонника и за "служителя на дълга" вървенето по тези течения означава постепенното разбуждане за една мистерия. За тамплиера става въпрос за трите степени на посвещението му: все още екзотеричната степен на Петър (Рим), пътят на Жак ("служител" на Христос) и поклонението в Йерусалим (Йоан, езотеричният ученик на Христос).

Трагичният край на Ордена на Храма

През 1278 г. един дефект на конструкцията предизвиква срутването на една от кулите на катедралата "Св. Богородица" в Орлеан. През 1284 г. рухва хорът на катедралата в Бове пора-

ди проблем в зидарията. Но хорът бил дълъг 45 м., божествената мярка била нарушена...

Тези събития предричаха края на Ордена на Храма и на времето, което го беше породило. Хората казваха: "Днес камъните на църквите носят нещастие!" Всъщност, през 1285 г. се отпразнува възцаряването на Филип Хубавия. Знаем с какво настървение този крал се постарал да унищожи Ордена на Храма. Но с какво друго освен с враждебно око е можел той да гледа на военната мощ на Храма (повече от петстотин командорства настанени във Франция, флота в Рошел и кавалерия в Ларзак), този духовен и военен елит, който представлявал държава в държавата и освен това се изплъзвал на светската власт, тъй като зависел само от Папата.

Същото се отнася и за икономическата мощ, която в началото на 14 век била съсредоточена в Ордена. И тази мощ била станала значителна, понеже Тамплиерите, изобретили книжните пари, били спечелили доверието на феодалите и монарсите и дори кралското съкровище им било поверено. Накрая, Орденът на Тамплиерите се бил разпространил из цяла Европа и наброявал близо двайсет хиляди тамплиери: във Франция, в Англия, в Испания, в Португалия, в Австрия, в Италия... Когато Филип бил подгонен, понеже сякъл монети от метална сплав, той бил принуден да потърси убежище в капитанската къща на Храма, за да избяга от народа на Париж и точно там той видял съкровището на Храма, което разпалило алчността му.

От друга страна благосъстоянието на Храма се разклатило бързо след загубата на "Св. Жан д'Акр" през 1291 г., последната тамплиерска крепост по Светите земи, след като Йерусалим бил завладян отново от Саладин през 1187 г. Орденът едновременно загубил духовната си легитимност и се превърнал в армия без предназначение. По времето на първите слухове по адрес на Тамплиерите Жак дьо Моле, великият майстор на ордена, отказва сливането с ордена на Хоспиталиерите, както му предлагал Филип Хубавия.

Но единствено алчността и ревността не могат да обяснят омразата на Филип към Тамплиерите. Стратегията на крал Филип, който извършил това арестуване незаконно, тъй като Орденът зависел само от Църквата, се състояла в това чрез мъчения да изтръгне колкото се може по-бързо признания, уличаващи в ерес, и да алармира незабавно общественото мнение за да си осигури подкрепата на народа на Франция и така да се оправдае пред Папата. Нека отбележим, че след като установил тази инквизиция във Франция, Филип Хубавия предложил на другите европейски страни да извършат същата процедура, което не било направено

никъде освен в Лотарингия. Така, никоя от тези страни не събрала свидетелства доказващи виновността на Тамплиерите, освен Лотарингия.

Последвали много години мъченичество, по време на които Тамплиерите ще се опитват да опровергаят тези клевети и признания изтръгнати с мъчения. Схватка на желязна воля се разгаря между крал Филип и папа Клементий V, който в края на краищата решава да започне процес.

При провеждането на анкетата Тамплиерите е трябвало да отговарят на един списък от 127 въпроса изработени от папската комисия въз основа на първите признания. Всичко става така, като че ли Църквата от онова време, силно подкрепяна от светската власт, се е стремяла да извади на бял свят факти от езотеричното християнство, които тя не е можела да разбере.

Кой непосветен би могъл да разбере, че пактът с Исляма, за който са обвинявали Тамплиерите е бил едно грубо изопачаване на основната мисия на Тамплиерите: да обединят това, което е било разделено, слънчевия кръст и лунния полумесец, да примирят в известен смисъл огъня и водата съгласно символа на Великото Дело?

Как папа Клементий V, бидейки затворник на Филип Хубавия, е можел да избегне материалистичното тълкуване на резултатите от анкетата? Като например, разкрития ритуал на първата степен на посвещение в Ордена, кръщението с вода или "пътят на Петър" - всеки Тамплиер е трябвало 3 пъти да се отрече от кръста в знак на своето падение в материята - преди "да пропее петелът".

Когато започват анкетите четиримата главни сановници на Тамплиерите отказват да говорят пред друг освен пред Папата, който не помогнал на своите поданници, както и Соломон не спасил Хирам от очакващия го заговор. Но когато повече от 550 тамплиери готови да защитават Ордена, се организирали посочвайки прокурори-пълномощници, които да представят пред папската комисия аргументите на защитата опровергаващи категорично отправените към Храма обвинения, Филип Хубавия нанесъл фаталния удар на 12 май 1310 г., осъждайки на клада 54 тамплиери обявени за изпаднали в ерес, защото се бяха отказали от първите си признания. Вследствие на това тамплиерите отказали да говорят и анкетата била закрыта, поради липса на защитници. Един наскоро открит (2001 г.) в архивите на Ватикана документ удостоверява, че Папата през 1308 г. е дал опрощение на тамплиерите. Но това не му е попречило през 1311 г., на събора във Виена да провъзгласи предварително и единствено по своя воля разтурянето на Ордена на Храма.

Арестуването на всички тамплиери е било извършено толкова лесно, че е трудно да си представим нещо друго освен, че тези жертви на Филип Хубавия са го приели като саможертва - по примера на самия Христос Исус, оставил се да бъде арестуван от войниците на Пилат. Това поведение е съответствало на идеала на тамплиерите и на съблюдаването на правилото на Ордена, което е изисквало никой тамплиер да не размахва сабя срещу християнин. Ако душата на рицаря е принадлежала на Бога, тялото му е принадлежало на краля. Това поведение е било също вярност към духа на Тамплиерите, на "Non Nobis" върху знамето на Ордена: "Не за нас, Господи, не за нас, а за славата на името Ти".

Именно така е умрял на кладата Жак дьо Моле, 22-ят и последен Велик майстор на Ордена, заедно с Жофруа дьо Шарне на 18 март 1314 г. с вика: "Телата са на краля, но душите са на Бога". Преди това той свалил дрехата на Ордена, за да покаже, че остава неопетнен.

Вечната мисия на Храма

По този въпрос Рудолф Щайнер се е изразил в същия смисъл: "Поради причини, свързани с духовната еволюция на Европа като цяло, познанието за духовния свят трябваше да бъде овладявано под форма различна от тази, която отваряше на тамплиерите достъпа до духовния свят, понеже така контактът би се получавал прекалено бързо." Обаче, добавя той "...това, което живееше и работеше в тамплиерите не можеше да изчезне. Духовният живот не се унищожава, той е траен и продължава да действа."

След 18 март 1314 г. "служителите" бягат от френските строителни обекти и се отправят към Колон, Бамберг, Лимбург, Магдебург. Те ще продължат работата си под новото име "франкмасони" (свободни зидари, бел. пр.), свободни от краля и Папата.

Други импулси ще работят изхождайки от същите мистерии: Розенкройцерите още от 1250 г., Орденът на Христос в Португалия (където са били приютени много тамплиери), шотландското франкмасонство и Ордена на Златното руно основан от Филип Добрия във Фландрия, който се е стремял към основите на едно ново и справедливо общество за управляване богатствата на този свят. И накрая, франкмасонството на тамплиерите събрали просветените монарси в германските ложи, разви идеалите, които, по-дети преждевременно от френските ложи, доведоха до събитията, които съяха да разтърсят Франция с революцията от 1789 г.

Може би, посланието на тамплиерите не е престанало да поставя въпроси пред нас. То все

още ни говори за изграждането на една нова социална архитектура пригодена към света около нас. То ни говори за идеала на земния Йерусалим, който един ден трябва да се превърне в образ на небесния Йерусалим.

*Patricia Aleix
Isabelle Val de For
Jean Boyard*

"Nouvelles", януари-февруари 2008

Превод от френски – Светла Цонева-Бисерова

Няколко думи за книгата "Духовните тела в теб"

от доц. д-р Иванка Кирова к.м.н.

За пореден път прелиствам и препрочитам страници от най-новата книга на доц. д-р Иванка Кирова к.м.н. "Духовните тела в теб".

Книгата е с адрес към широката читателска публика и искам само да отбележа заслугата ѝ за популяризирането на идеите на Духовната наука - антропософия, дадена на нашите поколения преди сто години от д-р Рудолф Щайнер...

Нямам претенции за литературен и какъвто и да е анализ на чудесната книга на Жана. Искам да споделя благодарността си за положения от нея труд и дълбокото проникновение, с което тя споделя с читателя освен личните си духовни търсения и постижения, така и истините, с които д-р Рудолф Щайнер ни дава възможност да заживеем пълноценен духовен живот.

С познатия си литературен похват: да постави въпроси, които толкова вълнуват всеки човек, на които страница след страница подробно да отговаря, д-р Кирова постига един жив и задълбочен контакт с читателя. От положението на лекар, запознат не само с физическите, но и с духовните нужди на нашия съвременник, д-р Кирова разработва темите на екзистенциалните истини и ползвайки собствените си антропософски познания, с примери от личния си живот, а също и от книгите на д-р Р. Щайнер, разкрива големите истини за духовния и материалния живот пред търсещия читател...

Чудесно е, че в нейните редове са вплетени и стихове на поета Михаил Кендеров, които допълват, оживотворяват и създават още по-голямо въздействие на прозренията на авторката...

Тази книга е наръчник за духовно познание, който ще импулсира всеки желаещ да го получи и да продължи по пътя на антропософията. Тя не е за еднократно прочитане, а е за изучаване.

Пожелавам успех на поредната вдъхновена и полезна книга на д-р Кирова, а на читателите ѝ - да си създадат истински духовен празник.

08.02.2008 г, Богдана Вульпе

Читателски мнения

Чета този вестник с очакването да науча нещо за младежкото световно антропософско движение. Мисля, че ако в Стара Загора имаше младежка антропософска група, щяха да я посещават много млади хора, които си задават въпроси за земната и човешката еволюция; за космическите въздействия върху психиката и за мисията на всеки отделен човек в неговия живот. Освен това се надявам нашите родители да разберат, че има нови, модерни алтернативни образователни модели и че с тяхно участие дори и у нас училището един ден може да не бъде така отегчително и скучно, както е днес. Самата аз се интересувам най-вече от ролята и мястото на изкуството в езотеричното познание.

Петя Ангелова, 19 години

Случайно попаднах на "Антропософски вестни" и той напълно оправда очакванията ми. Бях слушал за него от други читатели и знаех, че антропософията е път на познание и развитие. Именно към това се стремя и мисля, че всички би трябвало да имат този стремеж и да споделят същите ценности. Основателят на антропософското движение Рудолф Щайнер се опитва да предотврати опасността от духовен застой на съвременния човек и да повлияе на интелектуалната еволюция на човечеството.

Надявам се, че все повече хора ще започнат да четат този вестник и да чуват това, което "той им казва". И въпреки, че няма популярност сред читателите, искрено вярвам, че вестникът ще се промени и в най-скоро време ще бъде търсен на пазара.

Венцислав Николчев, 19 години

Да поспрем за момент

Независимо от повишената скорост на много процеси – високоскоростен интернет, шофиране в скоростната лента, или пътуване с високоскоростни влакове – изглежда, че хората разполагат с все по-малко свободно време от преди. Това впечатление се потвърждава за Валешка Манигел по време на една нейна разходка.

Отново спира моят 3 годишен син и се заглежда с големите си очи подир двама джогери.* Скоро след това покрай нас профучават деца на велосипеди, следвани пешком от своите родители. "Те какво правят?" - пита синът ми. Е добре, какво правят те? Не, че имам нещо против велосипедите или джогинга, но ми прави впечатление, че има много малко хора, които просто да си вървят. Да си вървят спокойно. Да се разхождат. Да си почиват. Но какво място заема "почивам си", след като е елиминирано дори и от там, където то би било най-уместно? Например, когато сме на разходка.

Да поемем малко свеж въздух, да си прочитим мислите, да се свържем с природата. Това асоциирам аз с отиването на разходка. Обаче дори и обикновената разходка ни бива все повече отнемана. Днес големите хора тичат или упражняват спортно ходене със палки в ръцете или слушалки в ушите. Може би някой излиза на чист въздух заради децата, но те биват задържани все по-дълго в техните бебешки колички, за да могат след това да преминават направо на тротинетка, скутер или велосипед. Защото така сме по-бързи.

И това е подводния камък.

Ако някой се поучи от възприятието на малките деца, които са дълбоко погълнати от всичките прекрасни малки неща, които човек може да открие в този свят, тогава нищо по-високо или по-бързо не би било необходимо. Необходимо би било само "тук" и "сега" и присъствие.

Да си много бърз, да стигаш много далеко, да се целиш твърде високо, това пречатства наблюдението и тогава, тази липса на възприятия трябва да бъде прикрита от по-ярки образи на тяхно място – образи с широта, дълбочина и значение.

Откровенията изискват време

Да бъдем наистина отворени за реалните впечатления, за това, което се открива и изявява пред нас, а не само това, което ние искаме да виждаме, това отнема време. Ако можем да възприемаме природата в нейната реалност,

[Детски поглед към света.

Миришат ли кокичетата?]

нямаше ли да се наложи фундаментално да променим живота си?

Прехвърляйки тези мисли, със синът ми се спряхме пред туфа кокичета. Аз се зачудих дали ще миришат. Помирисихме ги. Миришеха. Оставете образите въщи, вместо да излезете с велосипеда, (отделете време) идете на разходка – за предпочитане с дете. Ще бъдете смаяни от всички неща, които можете да откриете.

Валешка Манигел

AnthroposophyWorldwide 2/08

Превод от английски – Васил Назъров

* (от jogging) хора тичащи за здраве.

ПОКАНА

За всички членове и приятели на АОБ

От 9 до 16 март тази година в България ще гостува за пръв път д-р Инго Юнге – антропософ и лекар със своя практика от гр. Олденбург, Германия.

На 11, 12 и 13 март д-р Инго Юнге ще гостува в Стара Загора, където ще изнесе три лекции на тема:

- "Лечебните сили на човека от гледна точка на антропософската медицина"
- Кармичните връзки в настоящия живот и във връзка с професията"
- Перспективите пред човечеството в началото на третото хилядолетие и връзката им с Христовия импулс от края на второто хилядолетие"

В Стара Загора лекциите ще бъдат изнесени от 19:00 часа на всяка от посочените дати в Антропософския дом на ул. "Кльо Ганчев" 41А, ет.2.

В София д-р Инго Юнге ще изнесе следните три лекции на 13, 14 и 15 март от 18:00 часа в залата на ул. "Раковска" № 112:

- "Периодите в биографията във връзка с астрософията"
- "Периодите в биографията във връзка с антропософската медицина"
- "Същността на мисленето"

Вход за лекциите – 7 лв.

Заповядайте!

ПОКАНА

АОБ кани всички свои членове и приятели на празника **Възкресение Христово**, който ще се проведе на 23 март – неделя от 13:00 часа в залата на Славянското дружество на ул. "Славянска" № 6.

Празникът включва:

- "Седемте последни думи на кръста" – лекция от д-р Трайчо Франгов
- "Химн за Христос" – рецитация от писателя Иван Симеонов
- "Как изживявам аз силите на Възкресението" – разговор в кръг
- Приятелски великденски срещи

Забележка: За членовете на Школата за Духовна наука – урок от 11:00 часа в същата зала.

Заповядайте!

Антропософски групи**Благоевград****Работна група по приложна****Антропософия**

д-р Стоян Везенков

тел.: 0896 - 650 563

E-mail: vezenkov_neuro@abv.bg

Работа по Валдорфска и лечебна педагогика, биодинамично земеделие, евритмия, антропософска медицина и др.

2700 Благоевград, бул. "Васил Левски" 13

Варна**Група "Михаилова ковачница"
(и антропософска библиотека)**

Дарина Шентова

тел.: 052 - 640 160; 051 - 106 307

През събота от 09 ч. работа по темата "Ние и съвременното".

9000 Варна, бул. "Владислав" 132

Пловдив**Антропософска група**

Радослав Радев

тел.: 0889 472 575

E-mail: radoslav_radev@gbg.bg

Всяка сряда от 19:30 ч. работа по цикъла "Евангелието на Лука" и работа с изкуство.

София**Група "Михаил"**

Лалка Фингарова

тел.: 02 - 689 949; 02 - 980 84 64

Всяка събота от 16 ч. работа по "Антропософията като космософия" и мистериите драми на Рудолф Щайнер, както и по темата на годината.

1000 София, ул. "Цар Симеон" 55

Работа с биографията

Светла Бисерова

тел.: 02 - 988 01 78

сряда и четвъртък

1000 София, ул. "Цар Симеон" 55

Група "Рудолф Щайнер"

Александър Бояджиев

тел.: 02 - 873 20 27

всяка неделя от 18 ч. работа по Мистериите драми на Рудолф Щайнер

1113 София, ул. "А.П. Чехов" № 24, ет.5, ап.6

Антропософски кръг**"Аристотел"**

Доц. д-р Иванка Кирова

Тел. 02 - 831 78 74

Два пъти месечно в четвъртък.

Свободно избрани антропософски теми.

1303 София, ул. "Брегалница" 82

**Център за духовно лечебна
педагогика "Светлина"**

Трендафила Вълчинова

GSM: 0887 - 097 552;

тел. 02 - 925 23 86

всеки четвъртък от 19 ч.

**Социална художествена
терапия (арт-терапия)**

Нина Стамова

тел. 02 - 987 53 60; 02 - 925 23 86

всеки понеделник от 18:00 ч.

Стара Загора**Група "Антропос-София"**

Дора Петрова

тел. 042 - 643 500

Всяка първа и трета сряда от месеца - тема на годината и Медитацията на Основополагания Камък.

6000 Стара Загора, п.к. 255

Група "Рудолф Щайнер"

Веселина Велкова

тел. 042 - 623 368

3 пъти месечно, вторник, работа по темата на годината.

"Цар Симеон" 100, вх. В, ап. 6

Група за начинаещи

Иглика Ангелова и Йордан Димитров

тел. 0897 657 298; 0885 059 789

Всяка седмица работа по книгата на Рудолф Щайнер "Философия на свободата".

**Социална художествена
терапия (арт-терапия)**

Дочка Колева

тел. 042 - 621 330; 0886 824 715

Два пъти месечно в четвъртък.

Ямбол**Антропософска група
"Светлина"**

д-р Ива Манева

GSM: 0887 - 179 057

E-mail: svetlina05@abv.bg

Всяка сряда от 18 ч. работа върху темата на годината и "календар на душата".

Благодарност

АОБ изказва сърдечна благодарност на Данчо Данчев, д-р Калина Костова, Катя Белопитова и Роман Радков за тяхната добра воля да окажат финансова помощ на Обществото и вестника.

Благодарност

Сдружение "Приятелите на валдорфската педагогика" и детска градина "Златно зрънце" изказват сърдечна благодарност за финансовата подкрепа на Дора Петрова и на Радослав Радев, който за втори път прави щедро дарение за градината.

**Редакционна
колегия**

Светла Цонева, Лиана Антонова, Веселина Велкова, Васил Назъров

Адрес:

1000 София,

ул. „Цар Симеон“ 55

Светла Цонева-Бисерова

тел. 980 84 64; 988 01 78

имейл: vestnik@aobg.org

уебсайт: www.aobg.org